ANUL VIII.—No. 2146 EDIŢIA A TREIA DUMINICA 19 MARTIE 1895.

NUMERUL 10 BANI

ABONAMENTELE
INCEP LA 1 ŞI 15 ALE FIE-CĂREÏ LUNI
SI SE PLATESC TOT-D'A-UNA INAINTE

IN Bucureştĭ LA CASA ADMINISTRAŢIEĬ
DIN Judeţe şi Streinătate PRIN MANDATE POŞTALE
UN AN ÎN ŢARĂ 30 LEĬ; ÎN STREINĂTATE 50 LEĬ
ŞASE LUNĬ . . 15 » » » 25 »
TREĬ LUNĬ . . 8 » » » 13 »

Un numer în streinatate 20 bani
MANUSCRIPTELE NU SE INAPOIAZA

Adevĕrul

Să te ferești Române de cuiŭ strein în casă
V. Alexandri.

NUMERUL 10 BANI

ANUNCIURILE
DIN Bucureşti şi judeţe SE PRIMESC numai la Administraţie
DIN Streinătate, DIRECT LA ADMINISTRAŢIE ŞI la toate oficiele de publicitate
ANUNCIURĬ LA PAG .IV . . . . . 0,30 b. linia
» » » III . . . . . 2,— leĭ »
» » » II . . . . . 3,— » »
INSERŢIELE ŞI RECLAMELE 3 LEĬ RÎNDUL.
La Paris, ZIARUL SE GĂSEŞTE DE VÎNZARE CU NUMERUL LA
kioşcul No. 192, Boulev. St.-Germain

UN NUMER VECHIU 30 BANI

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director politic: ALEX. V. BELDIMANŬ

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

ROATA LUMEI

Eram obişnuiţi să privim naţiunea germană ca pe un model de cumpătare şi moderaţiune, ca pe cea maĭ mare iubitoare a ordineĭ. Oamenii gravi considerau pe francezi ca pe nişte dezmetici, iar pe vecinii lor drept un popor demn de toate invidiile. S'a întors roata lumeĭ. Parlamentul german a refuzat să felicite pe prinţul de Bismarck pentru a 80-a aniversară.

Aŭ înebunit şi nemţiĭ. Pozitiv că aŭ înebunit dacă aŭ părăsit respectul pentru oamenii mari aĭ patrieĭ, pentru întemeietorii mareĭ Germanii, pentru aceia cărora li se datoresc cult şi veneraţiune.

Este de făcut o observaţiune. Instituţiunile aŭ o mare influenţă asupra temperamentuluĭ public, asupra moraleĭ în evoluţiune şi asupra credinţelor în general. Un popor nu este cuminte saŭ nebun, el se mişcă şi lucrează în marginile instituţiunilor pe care le are şi uzează de libertatea sa atîta cît poate.

Dacă germanii n'ar fi avut un parlament evident că ar fi şi astăzi încă nişte oamenĭ *cuminţi*, dînşii n'ar fi avut prilejul ca să manifesteze în contra fostuluĭ cancelar de fier, iar bărbaţii ceĭ plinĭ de gravitate ar fi fost autorizaţi să spună tot mereŭ: „Ce serios popor este poporul german!"

Intr'adevăr, serios popor.

Dar ceea-ce 'ĭ maĭ amuzant e limbagiul şi atitudinea împăratuluĭ. Monarchul, într'o telegramă incalificabilă, aruncă o insultă ne maĭ pomenită parlamentuluĭ pentru actul săŭ de independenţă şi după aceea pleacă să felicite, în persoană, pe prinţul. Ce delicios lucru este monarchia absolutistă saŭ cu atarĭ pretenţiĭ!

Sînt cîţi-va anĭ numaĭ de cînd Wilhelm al II-lea a concediat în forma cea maĭ brutală pe marele cancelar. Parlamentul n'a avut nicĭ o parte la această dizgraţie, dar el nu s'a gîndit nicĭ să felicite pe împăratul pentru actul săŭ personal, nicĭ să'l blameze pentru hotărîrea luată. Impăratul a trecut peste toate serviciile eminente ale luĭ Bismarck, a uitat că omul acesta a fost unul din factorii eminenţi aĭ unităţeĭ naţionale, n'a bine-voit să'şi aducă aminte de cîtă autoritate dispunea acest om uriaş. Şi l'a concediat. Iar astă-zĭ face pe indignatul şi pe ireverenţiosul.

Oare refuzul uneĭ felicitărĭ e maĭ grav şi maĭ ofensător de cît înlăturarea violentă din capul afacerilor? Oare prinţul de Bismarck nu s'ar fi consolat maĭ repede de ostilitatea parlamentuluĭ de cît de ostilitatea împăratuluĭ? Iată bine-facerile regimuluĭ personal.

Şi la noĭ sînt destuĭ aceia carĭ oftează după o mînă de fier. Şi la noĭ se găsesc oamenĭ politicĭ, orĭ iluştri imbecilĭ carĭ susţin, în gura mare, cum că lucrurile n'aŭ să se îndrepteze în ţara romînească fără biciul rusesc saŭ fără disciplina germană. Aibă Dumnealor parte de biciŭ şi noĭ de disciplină. Rămîie Dumnealor cu sfînta Rusie şi deie-ne nouă sufragiul universal şi toată putinţa de a ne manifesta părerile în deplinătate.

Invidiem şi noĭ pe germanĭ pentru puternica lor democraţie, pentru rezistenţa neînvinsă pe care o opun împăratuluĭ şi pentru independenţa cu care judecă în cele maĭ grele împrejurărĭ. Dar nu putem primi anomalia constituţională care se chiamă: omnipotenţa coroaneĭ, căcĭ ea conduce la acte odioase saŭ ridicule, la conflicte între parlament şi suveran care se traduc în insulte nedemne şi neauzite.

Atotputernicia monorhuluĭ este o abieraţiune în ţările parlamentare. In Rusia înţelegem pe ţarul, în Germania nu înţelegem pe autocratul. Teoria care admite două voinţe paralele şi două puterĭ egale la cîrma statuluĭ este o teorie absurdă, pentru că ĭe un izvor de conflicte şi de dezordine socială.

Poporul german are drepturile sale maĭ marĭ de cît ale suveranuluĭ. Puterea luĭ este reală pe cînd a monarhuluĭ este convenţională şi datorită uneĭ ficţiunĭ, puterea poporuluĭ este eternă pe cînd a regeluĭ ĭe subordonată mareĭ suveranităţi populare.

Actuala stare de lucrurĭ nu maĭ poate dăinui multă vreme în Germania Forţa reală va trebui să iasă biruitoare chiar dacă împăratul, în orbirea luĭ, va întoarce tunurile Krup în potriva poporuluĭ.

Triumful ideieĭ democratice în marele imperiŭ german va fi o mare victorie a democraţieĭ. O aşteptăm şi o salutăm de pe acum.

Const. C. Bacalbaşa

SATIRA ZILEI

PROGRESUL

D Dobrescu-Argeş s'a plîns alaltăierĭ în Cameră cum că ţara romînească n'a făcut nicĭ un progres. Are dreptate deputatul de Argeş.

Intr'o ţară care n'ar fi rămas înapoĭ dînsul, în loc să ţie discursurĭ pe dealul Mitropolieĭ, cel mult ar fi strigat pe sub Mitropolie: „Ceapa verde! mărarul pătrunjelu, salatra! ceapa!"

In al doilea rînd, într'o ţară progresistă un personagiŭ care s'ar fi dat la industria chitanţelor, ar fi ajuns, cel mult, un cavaler de industrie, iar nicĭ de cît un cavaler al Steleĭ Romînieĭ. Iar rezultatul ar fi fost că, în loc să se revolte în Cameră, în potriva lipseĭ de progres, s'ar fi revoltat la Văcăreştĭ în contra relelor tratamente ale directoruluĭ.

Intr'o ţară propăşitoare, cînd un asemenea individ ţi-ar zice „bonjour!" i-aĭ răspunde imediat cu numele luĭ „Sotir", iar la noĭ îĭ răspunzĭ „bine, mersi".

Nu, n'am făcut progres, căcĭ dacă am fi făcut, deputatul ex-ţăran ar trebui să doarmă în ajunul Paştelui şi al Crăciunuluĭ la hotelul luĭ Capşa.. prefectul de poliţie, ca nu cum-va să frustreze buzunarele trecătorilor, fără să le dea măcar chitanţe.

Dacă am fi în plin progres oare m'aşĭ ocupa eŭ de un personagiŭ care n'a putut dobîndi nicĭ chiar gloria luĭ Mărunţelu?

Vax.

SOARTA ANTE-PROIECTULUI

O nouă fază

Soarta ante-proĭectuluĭ D-luĭ Take Ionescu începe a intra într'o nouă fază,— *faza scindăreĭ.* Curentul nefavorabil şi de agitaţiune care necontestat se afirmă în potriva ante-proĭectuluĭ,—curent la care a contribuit foarte mult misterul păstrat atît de mult timp în jurul luĭ,—a trebuit negreşit să dea naştere la hezitărĭ şi propunerĭ de amînare, dacă nu de părăsire a acesteĭ importante reforme.

Ideĭa D-luĭ Maiorescu

Fostul ministru de instrucţie care a plătit în două rîndurĭ cu portofoliul săŭ încercarea de reformă a învăţămîntuluĭ, a dat D-luĭ Take Ionescu următorul sfat:

— Ante-proĭectul, a zis D. Maiorescu, a avut darul să provoace multe criticĭ care, de şi după mine în cea maĭ mare parte nefundate, pot să se transforme într'o aprigă şi nesfîrşită campanie politică în potriva ministruluĭ de instrucţie în deosebĭ şi a guvernuluĭ în general. De altă parte, din campania de pînă acum se desemnează deja că ceea-ce nemulţumeşte maĭ mult şi pe maĭ mulţĭ e partea privitoare la învăţămîntul secundar. Decĭ, ar fi bine ca ante-proĭectul să fie scindat şi D. Take Ionescu să aducă acum, imediat, reforma învăţămîntuluĭ superior, amînînd acea a instrucţieĭ secundare pentru Camerele viitoare.

Partizaniĭ scindăreĭ

De părerea D-luĭ Maiorescu sînt maĭ mulţĭ membri aĭ comisiuneĭ care studiază ante-proĭectul, precum şi maĭ mulţĭ fruntaşĭ conservatorĭ, iar D. Take Ionescu nu s'a arătat ostil acesteĭ părerĭ, fără însă a'şi spune încă cuvîntul deciziv.

D. Dim. Laurian

Cu deosebire D. Laurian susţine ideĭa D-luĭ Maiorescu şi raţionează ast-fel:

Starea actuală a instrucţieĭ noastre universitare e mizerabilă şi toată lumea e de acord că o reformă iminentă se impune. Lipsa sentimentuluĭ de datorie şi nivelul cultural scăzut al corpuluĭ profesoral superior, nimenĭ nu le contestă, — precum ĭarăşĭ nimenĭ nu poate tăgădui slabele produse ale acestuĭ învăţămînt. De altmintrelea de vină e tocmaĭ faptul că de la 1864, adică de maĭ bine de 30 de anĭ nicĭ o lege nouă organică n'a venit să schimbe, să lărgească cercul universităţilor noastre.

Incă un argument

Un alt cuvînt pentru care trebue preferată reforma învăţămîntuluĭ superior este că acesta are menirea de a pregăti pe viitorii profesorĭ aĭ învăţămîntuluĭ secundar. Inainte decĭ de a reorganiza acest din urmă învăţămînt, e bine să se pună temeliĭ serioase pentru organizarea pepinierelor de unde se va recolta dăscălimea secundară.

Incheere

In faţa acestora, D. Take Ionescu va avea zilele acestea o consfătuire intimă la care vor lua parte D-niĭ Maiorescu, Laurian, N. Filipescu şi inspectoriĭ învăţămîntuluĭ superior şi secundar, pentru a se lua o deciziune în privinţa procedăreĭ de scindare a ante-proectuluĭ. — Este sigur că această rezoluţiune nu va întîrzia de a deveni publică peste cîte-va zile.

Ign

INSTANTANEE

I. POP

Deputatul colegiuluĭ I de Dolj a căruia instantanee o dăm astăzĭ, este unul din liberaliĭ cu multă influenţă în Craiova.

Cînd s'aŭ propus apanagiile regeluĭ de către Ion Brătianu, s'a opus cu toată energia şi imediat a trecut în opoziţiune.

Discursurile sale în Cameră provoacă de multe orĭ, dialogurĭ zgomotoase, atît din cauza notelor stridente cît şi din pricina puţinuluĭ interes ce pun deputaţiĭ ca să'l asculte.

A fost unul dintre devotaţiĭ partizanĭ aĭ luĭ Dumitru Brătianu, a luptat alăturĭ cu dînsul şi, de vre-o 10 anĭ necurmat, s'a ales la Craiova şi în tot d'a-una în opoziţiune.

Face pe oratorul, dar fără succes; face pe adversarul D-luĭ Stolojan. dar cu maĭ mult succes

Dualitatea Pop-Nicolaidi se bucură de încrederea comerţuluĭ craiovean, precum D. Romanescu întruneşte sufragiile mahalalelor.

Negustor şi dînsul, D. Pop se interesează de chestiile comerciale în care vrea să treacă drept o autoritate. Dacă nu reuşeşte vina este a acesteĭ ţărĭ eminamente ingrată.

De alt-fel deputatul Doljuluĭ este o persoană simpatică şi foarte corectă în politică.

Ţipirig

JURAŢII

Conservatorilor nu le plac de loc juraţiĭ. Contra acesteĭ instituţiĭ, care ar putea fi adevărata justiţie a poporuluĭ, de multe orĭ presa conservatoare s'a ridicat, cerînd fie a se suprima Curtea cu jurĭ, fie a se da tribunalelor o mare parte din afacerile ce'ĭ se supun azĭ judecăţeĭ.

Această antipatie contra juraţilor s'a arătat din noŭ cu ocaziunea osîndireĭ, de către Curtea cu juraţĭ din Iaşi, a confrateluĭ nostru D-nul Vasiliu de la *Jurnalul.*

Ce haz fac ziarele conservatoare! Vă maĭ trebue juraţĭ?.... zbiară ele. Şi cînd vă ziceam noĭ, că această instituţie este bună de suprimat, D-voastră încălecaţĭ pe tema principiilor şi ne numeaţĭ reacţionarĭ! Acum învăţaţi-vă minte!

Credem că hazul preseĭ conservatoare e fără nicĭ un rost. Orĭ-ce aşezămînt are şi păcatele sale. Şi precum focul e folositor, de şi din cînd în cînd devine periculos; precum apa este indispensabilă, de şi cîte o-dată produce inundaţiĭ; precum nu trebue suprimat tramvaiul electric, de şi maĭ erĭ a ucis un copil, tot aşa juriul nu trebue desfiinţat. Şi nu vom cere desfiinţarea luĭ, pentru motivul că odată a greşit şi a osîndit chĭar pe un partizan al săŭ, şi fără ca vina acestuĭa să fie evidentă.

Cum este astăzĭ alcătuit juriul, incontestabil că este încă o instituţie de clasă. Numaĭ clasa stăpînitoare îl compune. Democraţia şi social-democraţia însă cer lărgirea şi primenirea luĭ cu elementele sănătoase ale proletariatuluĭ. E posibil ca şi atuncĭ din cînd în cînd să se facă erorĭ, dar cum nimica nu'ĭ perfect pe lume, de sigur nu pentru lipsa de perfecţiune vom suprima această instituţiune, care de cele maĭ multe orĭ s'a arătat independentă, cu toate lipsurile eĭ.

Nu suprimarea juriuluĭ, dar, trebue să fie lozinca noastră, ci lărgirea şi întinderea acestuĭ aşezămînt democratic.

Const. Mille.

Situaţia în Iaşi

Certurĭ între liberalĭ

De şi spre formă, liberaliĭ ĭeşenĭ sînt uniţi, în realitate, însă, intrigile nu încetează de a'şi face mendrele. Ast-fel D. Scarlat Pastia, membru al partiduluĭ, a cerut ştergerea din listele colegiuluĭ I comunal a D-luĭ Jorj Scorţescu pentru motivul că n'ar avea 4 clase secundare.

Procesul s'a judecat, ĭar D-nul Scorţescu neputînd dovedi că D. Pastia este un impostor, a fost retrogradat, de către tribunal, de la colegiul I la al II-lea.

Beizadea Grigore

Precum am arătat şi într'un articol precedent beizadea Grigore Sturza a înfiinţat la Iaşĭ un club conservator, pus sub preşedinţia D-luĭ Lascar Catargiu, cu scopul de a combate la alegerile viitoare pe junimiştĭ şi pe conservatorĭ. Partizaniĭ D-luĭ Sturza sînt: D-niĭ Sculy, Nicu Catargiu, Sandu Răşcanu, Botez etc., precum şi o droaie de agenţĭ electoralĭ. Beizadeaua cere, nicĭ maĭ mult nicĭ maĭ puţin decît să i se dea mînă liberă în Iaşĭ şi să dispue dînsul de toate locurile pentru parlament la viitoarele alegerĭ.

Neapărat că această pretenţie nu va fi îndeplinită.

Clubul conservator

Faţă cu nemulţumirile junimiştilor conservatoriĭ aŭ hotărît să facă un club comun cu partizaniĭ D-luĭ Carp. D-niĭ Catargiu şi Carp vor asista la inaugurare, ĭar D-nul Catargiu va fi ales preşedinte.

Ast-fel speranţele beizadeleĭ vor fi zădărnicite şi la alegerĭ va avea să lupte cu propriile sale forţe.

Dragoş.

COLEGII... ELASTICE

Colegiile restrînse îşĭ aŭ cusururile lor, pe care nu numaĭ noĭ democraţiĭ ştim să le descoperim, dar cîte odată le descoper şi partidele care se numesc deja istorice, în prevederea că mîine ş'aşa numaĭ istoria va maĭ vorbi despre dînsele.

Pentru aceste partide, cusurul cel maĭ mare al colegiilor acestora este că, cu toată restrîngerea lor, ele sînt totuşĭ destul de elastice pentru ca pe rînd fie-care partid de la putere să le poată întinde, cînd spre dreapta, cînd spre stînga.

Aşa, acum e rîndul partiduluĭ liberal să facă această dezolatoare experienţă. Colegiile restrînse, acolo unde înclină maĭ mult spre opoziţie, se cîrpesc sistematic din partea cealaltă, şi cu cît maĭ restrînse sînt, cu atît maĭ uşoară e cîrpeala.

Democratul din Ploeştĭ, de pildă, dă o alarmă teribilă din pricină că guvernamentaliĭ aŭ găsit mijlocul de a'şĭ înmulţi contingentul electoral în Prahova cu *patru* alegătorĭ.

Aceştĭ alegătorĭ, spune confratele ploieştean, aŭ fost *creiaţi* de D. G. Gr. Cantacuzino; lucrul e cu atît maĭ uşor de crezut cu cît toţi aceştĭ patru nouĭ alegătorĭ sînt fiiĭ D-luĭ G. Gr. Cantacuzino.

Nu e vorbă, *Democratul*, ca în tot-d'a-una, exagerează primejdia, întrebîndu-se:

Şi de ce D. G. Gr. Cantacuzino n'ar putea, la anul viitor, să înscrie chiar 100 şi maĭ bine de alegătorĭ, *de asemenea fel?*

Ori ce-ar zice *Democratul*, lucrul acesta ni s'ar părea cam greŭ chiar şi pentru un iepure de casă, dar mi-te pentru un senator!

Ceea-ce reiese însă clar din toate cele de maĭ sus, este că sînt momente în viaţa partidelor istorice cînd şi lor colegiile noastre electorale li se par cam prea restrînse...

Rad.

CAMPANIA STUDENTEASCA

Un grup de studenţĭ ne trimite un aviz prin care ne încunoştiinţează, că studenţiĭ universitarĭ sînt hotărîţĭ a începe o campania de agitaţie în contra proĭectuluĭ de reformă a învăţămîntuluĭ secundar şi superior.

In vederea acesteĭ campaniĭ studenţiĭ aŭ hotărît să ţină o întrunire pentru a preciza atitudinea lor faţă de D. Take Ionescu şi pentru a decide modul cum şi cînd vor începe campania.

Sala universităţiĭ, însă, li s'a refuzat. In ce priveşte celelalte sălĭ de întrunirĭ din Capitală, poliţia a avut grija ca să intimideze pe proprietariĭ lor, aşa că studenţiĭ cînd aŭ căutat să închirieze o sală, li s'aŭ cerut preţurĭ exorbitante.

Faţă de aceste şicane, studenţiĭ—văzînd că pe socoteala lor se zvonesc fel de fel de lucrurĭ, anume că aŭ recurs la ajutorul material al clubuluĭ liberal,— aŭ intrat în tratărĭ cu Clubul Muncitorilor pentru a li se ceda sala pe Duminică după amiazĭ la orele 2.

Acesta este coprinsul comunicatuluĭ ce ni se trimite din partea unuĭ grup de studenţĭ.

Nu vom dezaproba pe studenţĭ, nicĭ nu ne permitem a presupune măcar, că eĭ ar fi instigaţĭ de liberalĭ pentru începerea acesteĭ campaniĭ. Pornirea lor este sinceră şi dictată de dispoziţiile reacţionare prevăzute în anteproĭectul D-luĭ Take Ionescu în ce priveşte pe studenţĭ.

Le vom da însă un sfat: Agitaţia lor este pripită şi va fi zadarnică. Şi iacă de ce:

Discuţia anteproĭectuluĭ este aproape terminată şi D. Take Ionescu speriat de furtuna ce s'a ridicat în potriva sa şi a guvernuluĭ, s'a declarat dispus a ţine socotelă de toate observaţiile şi criticile ridicate, cînd va întocmi proĭectul definitiv de reformă. Decĭ pînă cînd presa nu va lua cunoştinţă de proĭectul definitiv, pînă atuncĭ zbuciumarea studenţilor va fi de prisos.

Maĭ e încă ceva. Camerele fiind ocupate cu alte legĭ, este aproape sigur, că reforma instrucţieĭ nu va fi pusă la ordinea zileĭ de cît numaĭ în sesiunea viitoare, adică la iarnă.

Decĭ îĭ sfătuim să renunţe deocamdată la campania pe care o proĭectează, cu atît maĭ vîrtos că examenele se apropie şi vremea trebue să le fie scumpă.

Vorba Domnuluĭ Lascar Catargiu: La toamnă!

Sphynx.

UN CREDIT IMPORTANT

In curînd se va depune pe biuroul Cameređ un proiect de credit de o importanţă foarte mare. Creditul se va cere pentru construcţia a două vapoare marĭ de pasagerĭ.

De şi proiectul de credit nu s'a depus încă, totuşĭ sîntem sigurĭ că Corpurile Legiuitoare îl vor vota fără nicĭ o discuţiune. Şi pare că această credinţă o are şi D. Gr. N. Manu, directorul regieĭ monopolurilor, căcĭ D-sa a şi început deja tratările cu două case marĭ engleze pentru construcţia acestor două vapoare, aşa că ele să fie gata cît maĭ curînd şi să se poată pune în circulaţie pînă în vara anuluĭ viitor.

Aceste vapoare vor avea o destinaţie foarte importantă:

Ele vor circula între Constanţa şi Constantinopole stabilind ast-fel o linie directă şi scurtă între Occidentul Europeĭ şi Orientul extrem.

D. Gr. N. Manu, inainte de a pune în execuţiune îndrăzneaţa'ĭ concepţiune, a cerut ministeruluĭ lucrărilor publice detaşarea a doĭ inginerĭ hydraulicĭ pentru a face studiĭ la portul din Constanţa, anume de a se constata adîncimea Măreĭ Negre la port. Şi în urma studiilor făcute, a intrat D-sa în tratărĭ cu două case englezeştĭ pentru construirea celor două vapoare, cu condiţia ca mărimea vapoarelor să fie în raport direct cu adîncimea apeĭ la port, ca ast-fel pasageriĭ să se îmbarce direct în vapor, fără să fie nevoĭe de bărcĭ, cum se face de pildă la portul din Varna.

Şi odată cu deschiderea poduluĭ de peste Dunăre şi punerea în circulaţie a celor două vapoare, trenul fulger nu va maĭ trece prin Rusciuc la Varna, ci prin Bucureştĭ-Feteştĭ-Constanţa. Şi tot pe această linie se va face întreg traficul de călătorĭ şi de mărfurĭ între Constantinopole, Asia mică şi Europa centrală şi occidentală, drumul fiind maĭ scurt cu şease ore de cît pe linia Belgrad-Sofia-Filipopole-Constantinopole.

Ast-fel în curînd vom vedea asigurate bazele uneĭ flote comerciale romîne pe Marea Neagră, graţie activităţeĭ extra-ordinare şi concepţiunilor îndrăzneţe ale D-luĭ Grigore N. Manu.

Ad.

FARSA PARLAMENTARA

— *Camera.* — Deputaţiĭ, în grupurĭ, sînt adunaţĭ împrejurul D-luĭ Radu Stanian care le citeşte Instantanea din *Adevĕrul* de ĭerĭ. Deputatul de Prahova face, însă, o rectificare: «Domnilor, spune D-sa, procesul cu ţiganul s'a petrecut alt-fel. Apărătorul ţiganuluĭ ĭera advocatul Filiu. In urma apărareĭ am luat eŭ cuvîntul iar ţiganul, impresionat se vede de cuvîntarea mea, înhăţă pe Filiu de pantalonĭ spunîndu'ĭ: «Filiule, nu te lăsa luĭ Stanilă că îţĭ maĭ daŭ o rilă».

Rectificarea este primită cu aprobărĭ unanime.

***

Un deputat scoate la maidan caricatura colegului Mihăescu Porumbaru făcută de Jiquidi. Admiraţia este unanimă şi asemănarea găsită perfectă. Dar se iveşte o notă discordantă: «Domnilor, strigă o voce, eŭ găsesc că portretul nu seamănă. Jiquidi a făcut pe Porumbaru în formă de porumb crud, pe cînd dînsul este un porumb copt de tot!»

Deputaţiĭ izbucnesc în hohote, iar D. Porumbaru apare ca un porumb fiert.

***

— *Senatul.* In sfîrşit a pleznit dracul. D. Pleznilă, senatorul de Covurluĭ se iveşte la tribună în calitate de raportor al uneĭ legĭ. Luĭ Domnu Costică Urdăreanu 'ĭ plezneşte prin cap ca să ridice o obiecţiune, iar D. ministru Ghermanĭ plescăeşte pe nas, plezantînd cu vecinul.

***

D. Garoflid cere un cogediŭ pentru caz de boală provenită în urma lungilor discursurĭ rostite la Codul de comerţ. Doctorul declară că a făcut scurtă la limbă din vorbă prea multă.

Alţi senatorĭ pretind că limba i s'a deteriorat din alte motive.

Stop.

CRONICA JUDICIARA

PRECOCITATE

— Ce facĭ tu, mă Mitrule?

— Uite, fac francĭ.

Băiatul Ghiță, din Baloteștĭ, fiul uneĭ femeĭ sărmane din sat, se dusese să se joace cu alt băiat Mitru și îl găsise pe acesta ocupîndu-se cu imitațiunea profesiuneĭ luĭ Andronic. In adevăr, Mitru luase niște argint viŭ și spoind gologaniĭ de cîte cincĭ parale, plănuia cum să facă el să i strecoare ca francĭ.

— Dar sînt bunĭ?

— Uite, du-te și schimbă vre-o treĭ, patru, și'țĭ daŭ și ție unul.

Ghiță puse în buzunar patru *francĭ* și se duse la cîrciumarul Năstase ca să'ĭ schimbe. Era lume multă în prăvălie, așa că neguțitorul nu a băgat de seamă și a dat imediat băiatuluĭ rest de la un franc.

Incuragiat de izbînda sa, el trece la altă cîrciumă și făcu aceeașĭ operațiune cu succes. De astă-dată însă cîrciumarul îndată după plecarea băiatuluĭ, voind să schimbe o hîrtie, a dat de francul fals și s'a luat după Ghiță. Văzîndu-se urmărit, băiatul o rupse de fuga, zvîrlind din buzunar franciĭ falșĭ ce'ĭ maĭ rămăsese.

A fost ajuns, i s'aŭ rupt urechile în mod național și fu trimis la primărie să i se facă procesul-verbal. Acolo el a spus totul, dînd de gol pe adevăratul falșificator. Ambiĭ aŭ fost dațĭ în judecata tribunaluluĭ corecțional pentru acest fapt.

In acest răstimp însă Mitru a murit, așa că singur care are să răspundă de fapta aceasta este bietul Ghiță.

El pretinde că n'a știut că's banĭ falșĭ, că Mitru l'a trimes să'ĭ schimbe și că el nu avea cunoștință de ceea ce făcuse cĕlalalt băiat.

Tribunalul văzînd că aicĭ este maĭ mult o copilărie, văzînd că inculpatul nu are de cît vre-o treĭ-spre-zece anĭ și că darea în judecată l'a impresionat destul, îl achită.

— Bogdaproste, Domnișorilor, se văicărează mama băiatuluĭ, luîndu'șĭ fiul de mînă, ca și cum să nu'l maĭ scape de astă-dată după răutățĭ.

Chițibuș

ZEFLEMELE

— Nu știŭ în ce gazetă am cetit cum că biblioteca „fundațiuneĭ Carol" conține numaĭ cărțĭ vechĭ.

— Ie probabil; regele Carol îșĭ vinde Hainele în piața vechiturilor și cumpără cărțile de la ovreiĭ cu dulapurĭ.

Zdup.

Știrĭ Mărunte

* Se crede, că D. maior Coandă din flotilă va fi numit atașat militar la Berlin. D. căpitan Aurel Demetrescu, din statul major, adjutantul ministruluĭ de războiŭ, va fi numit atașat militar la Viena în locul căpitanuluĭ Ghica.

* Inginerii de la serviciul hydraulic aŭ fost însărcinațĭ de ministrul lucrărilor publice ca să facă planurile necesare pentru diferite lucrărĭ de îmbunătățirĭ ale orașuluĭ Sulina, precum pavage, canale, apă, etc. care să contribue la asanarea orașuluĭ.

* Alaltăerĭ a venit înaintea Curțiĭ cu jurațĭ din Roman, procesul luĭ N. Cocea, fost sub-prefect în județul Bacăŭ și, N Foamete, fost primar, acuzațĭ ce a fi falșificat alegerea delegaților, pentru o elecțiune de deputat al colegiuluĭ III din 1894. Cocea a fost condamnat la 500 leĭ amendă și 400 leĭ despăgubirĭ, iar Foamete la 100 leĭ amendă.

* Societatea studenților în medicină va ține Duminică 19 Martie a. c., orele 2 p. m., o ședință publică, în localul eĭ din palatul băilor Eforie, cînd îșĭ va serba și a 20-a aniversare.

La ordinea zileĭ: cuvîntarea de deschidere a președintelui, raportul secretaruluĭ general asupra mersuluĭ societățiĭ în decursul anuluĭ expirat și conferința D-luĭ Eraclie Sterian tratînd despre: *Alterațiunile fibrelor nervoase mielinice cerebrale în paralizia generală.*

* D. Emile Rosenbek, sub-șef de biroŭ la societatea Dacia-Romania, s'a logodit Duminică cu D-șoara Rliza Apfelbaum.

* Duminică seara va vorbi la *Ateneŭ* D. Dimitrie Nenițescu despre *Reprezentarea minorităților*

* Comitetul societățiĭ studenților în drept ne încunoștiințează că Duminică dimineața la ora 9 și jumătate D. Ioan Nădejde va ține o conferință despre *Evoluția proprietățiĭ* în sala No. IV a universitățiĭ.

* Se aduce la cunoștință, că la institutul de vaccin al școaleĭ superioare de medicină veterinară se vaccinează copiĭ în mod gratuit cu vaccin animal în fie-care zi de la 3—4 p. m.

* Din Roman se telegrafiază că rîul Moldova, care udă marginea acestuĭ oraș, a venit foarte mare și valurile-ĭ furioase aŭ luat o moară, care de curînd era instalată pe acel rîŭ. Administrația locală a luat toate măsurile necesare spre a se evita vr'o nenorocire.

* La băile Govora ministerul de războiŭ va construi un hotel-spital pentru ofițeriĭ bolnavĭ.

* Reforma în privința costumuluĭ preoților se va pune în vigoare la 1 Septembrie.

* Societatea funcționarilor publicĭ face din ce în ce maĭ marĭ progrese.

Ast-fel de la înființarea eĭ, societatea a incasat însemnata sumă de 1,029,317 leĭ. Ea a plătit ajutor la membriĭ rămaș fară funcțiune suma de 387,300 leĭ; a înmormîntat pînă acum 574 membri, carĭ aŭ costat pe societate suma de 172,2000 leĭ. In fine societatea are astăzĭ un capital de peste 700,000 leĭ depuse în efecte la casa de depunerĭ.

* Decretul pentru dislocările trupelor pe ziua de 21 Aprilie s'a semnat de rege. Iată trupele care se vor disloca: Batalionul I vînătorĭ din Bucureștĭ la Ostrov; batalionul II vînătorĭ de la Galațĭ la T. Ocna; batalionul III vînătorĭ de la Constanța la Bucureștĭ; batalionul permanent regimentul No. 15 de la Bacăŭ la Piatra; batalionul permanent reg. 27 de la T. Ocna la Bacăŭ; batalionul permanent reg. 5 de la Telega la Călărașĭ; batalionul permanent reg. Mircea No. 32 de la Ploeștĭ la Telega și Mislea; batalionul permanent reg. 3 de la Ostrov la Tîrgoviște; regimentul I roșiorĭ de la Slobozia la Tecucĭ.

CRONICA

Literatură „apreciată"

Am citit alaltăierĭ *Timpul*.

La pagina întîia găsesc o dojană în regulă la adresa *Adevĕruluĭ*, care ci-că s'ar fi contrazis afirmînd pe de o parte la rubrica *Bibliografieĭ* că producțiunile ilustruluĭ (ia vezĭ să n'o ieĭ și pe asta în serios) scriitor în proză, versurĭ și haiducĭ Panait Macri, «sînt de natură a fi *mult apreciate* în lumea *cunoscătorilor*», iar pe de altă parte, la rubrica *Cronicei*, *apreciind mult* și cu mare ilaritate aceleașĭ producțiĭ.

Sînt cu atît maĭ mult dator o explicație confrateluĭ de la *Timpul*, cu cît trebuĭe să declar că autorul atît al *Notițeĭ bibliografice* cît și al *Cronicei* sînt eŭ, sub-semnatul.

Confrateluĭ de la *Timpul*, care iscălește *Gămălie*, nu'ĭ bate oare nicĭ-odată nimenĭ gămălia ca să'ĭ anunțe în gazetă producțiile maĭ mult saŭ maĭ puțin literare? Și dacă da, ce va face el, în cazul cînd se va vedea pus în dilema de a împăca varza producțiunilor «confrateluĭ» cu capra care behăiește din ele? Va scăpa de sigur cu cîte-va fraze în doĭ perĭ.

Ce-am zis eŭ? «Proza și versurile juneluĭ scriitor vor fi desigur mult apreciate în lumea cunoscătorilor». Eĭ bine, cred că am fost nu se poate maĭ logic cînd, ca unul ce mă pretind și eŭ nițel cunoscător, m'am și grăbit să le apreciez.

E adevărat că n'am *apreciat* deocamdată decît proza tînăruluĭ scriitor. Pentru ca să conving cu desăvîrșire pe confratele Gămălie, îl voiŭ lăsa acum să aprecieze el însuși și versurile:

In cîmpia depărtată
De pîrae *îmbrăzdată*,
Vezĭ iubite călător,
Acea cruce aplecată
Pe o *lespede 'ntristată*
Care 'n inimĭ dă fior?

Acolo venea odată
O copilă *adorată*
Și cu părul despletit.
Stînd pe piatră 'ngenuchiată,
Cu inima sfîșiată
Plîngea pe-al eĭ iubit

Dar de cînd duioasa fată
Pe acolo nu s'arată,
Căcĭ și dînsa a murit;
De vînt crucea'ĭ clătinată,
Candela e sfărîmată,
Și mormîntul părăsit.

Sper că, întocmaĭ ca și mine, confratele Gămălie va ști *să aprecieze mult* atît frumusețа și noutatea acestor versurĭ cu cîmpiĭ îmbrăzdate, lespezĭ întristate, copile adorate, pe piatră 'ngenuuchiate, cu inimĭ sfîșiate, la crucĭ clătinate, și candele sfărîmate,—cît și puternica logică a poetuluĭ, care ne asigură că după moartea copileĭ adorate ea nu se maĭ arăta în lume.

Și ast-fel cred că ne vom fi împăcat.

Fritz.

ECOURI DIN STRAINATATE

Impăcarea franco-italiană. — Se anunță apropiata întrunire la Roma a reprezentanților tutulor Camerelor de comerț din Italia. Se vor discuta bazele posibilitățiĭ uneĭ înțelegerĭ comerciale cu Franța.

***

Debutul luĭ Suvaloff. — *Corespondența politică* primește din Petersburg știrea, că debutul conteluĭ Șuvaloff în dificilul săŭ post de guvernator al Polonieĭ ar fi foarte fericit, căcĭ a știut să inspire încredere în elementul rus față de polonĭ, fără a nemulțumi cîtușĭ de puțin pe aceștia. Polonezii par a fi mulțumițĭ de demersurile bine-voitoare ale conteluĭ Șuvaloff.—Numaĭ asta n'o credem

***

Dezordinile din Viena. — Dezordine grave s'aŭ produs prin maĭ multe restaurante din Viena, din cauză că muzicile civile s'aŭ înlocuit cu muzicĭ militare. Grupurĭ de lucrătorĭ, luînd apărarea muzicanților civilĭ dațĭ afară, aŭ început să manifesteze în favoarea acestora. S'aŭ produs marĭ ciocnirĭ; poliția a rănit pe maĭ mulțĭ lucrătorĭ. A doua zi manifestațiile s'aŭ reînceput, dar în curînd restaurantele cu muzicĭ militare aŭ fost închise, evitîndu-se ast-fel ciocnirile maĭ grave.

***

Nepolitețа turcilor. — Poarta n'a răspuns încă la invitarea făcută de Germania pentru a asista la inaugurarea canaluluĭ de Kiel. Prin cercurile diplomatice turceștĭ se afirmă, că guvernul turcesc supărat pe Germania, nicĭ n'are de gînd să ia parte la această inaugurare.

***

Protestul preseĭ sîrbeștĭ. — Toțĭ ziariștiĭ din Belgrad, din toate culorile politice, aŭ semnat un protest energic ce s'a publicat chiar și prin ziarele guvernamentale, în contra guvernuluĭ care pe nedrept i-a șters din listele electorale.

Impresiunĭ de la Ateneŭ

In seara de 16 Martie Joĭ, am ascultat la Ateneŭ conferința D-luĭ Stefan Mihăilescu, profesor de științele fisico-chimice la liceul Lazăr din Capitală și inspector general al învățămîntuluĭ secundar. Cred că după conferința D-luĭ Gion despre *Romînismul trecut* și a D-luĭ Dragu despre *Ecoluție și disoluție*, conferința D-luĭ Mihăilescu din ciclul anuluĭ acesta a fost cea maĭ bine cugetată, clar expusă, interesantă din toate punctele de vedere.

Conferențiarul, abil vulgarizator al gîndirilor înalte ce răscolesc în prezent mințile savanților, expune într'o cuvîntare, admirabilă prin claritatea expresiunilor, prin simplicitatea metodeĭ, subiectul săŭ despre *Caracter și caracteristice* și începe ca în tot d'auna cu acele picante observațiunĭ, care stîrnesc rîsul auditorilor și provoacă viua atențiune pînă și a celor gură-cască. Orĭ-cine s'a întîmplat s'auză conferința D-luĭ Mihăilescu, s'a putut alege,—vorba conferențiaruluĭ,—de nu cu o cunoștință suficientă și mulțumitoare despre temeiul și rostul *caracteruluĭ*, în deosebĭ al omuluĭ luminat prin cultură, cel puțin cu o îmbucurătoare apreciere a importanțeĭ uneĭ *personalitățĭ*.

N'am să fac rezumatul conferințeĭ, căcĭ e tîrziŭ. Și, cu toată dragostea ce aveam de a înșira ca un *memento mori* cîte-va rîndurĭ, mă declar fără putere în acest moment, cu risicul de a cădea sub pedeapsa fulgerătoarelor săgețĭ ale spiritualelor exemplificărĭ de la Ateneŭ.

D. Mihăilescu a făcut în totdeauna impresia unuĭ om cult, stăpîn pe știința veaculuĭ nostru pozitivist. Statica, Dinamica și toate drăciile mecaniceĭ sînt o bagatelă pentru acest cap savant. Dar apropo de *caractero-metru* cu care amenința publicul: De ce n'a încercat așa pentru dorul de știință, să și'l aplice maĭ întîiŭ D-sale?

Ar fi fost nostimă de aflat deosebirea între un *cap savant* și un *cap ars de focul moralitățeĭ*.

Lavater.

STIRI COMERCIALE

D. *Demostene Bistis*, croitor din strada Caragheorghevic, a fost declarat în stare de faliment.

Incetarea plăților s'a fixat în mod provizoriŭ la 10 Martie; verificarea creanțelor se va face la 17 Aprilie.

BULETIN ATMOSFERIC

Institutul meteorologic

București, 28 Martie 1895, 12 ore ziua

Inălțimea barometrică la	0° 749°.2
Temperatura aeruluĭ	+ 17°.2
Vîntul slab de la S. E.	
Starea ceruluĭ F. noros	
Temperatura maximă de erĭ	+ 16,
„ minimă de astăzĭ	+ 2°

Temperatura la noĭ a variat între + 20° și + 4°.

Timp frumos toată ziua. Temperatura ridicată în toată țara; la Craiova a ajuns pînă la 20 grade. La Tarcăŭ, Sinaia și Cîmpu-lung a fost îngheț. Barometrul a crescut puțin, acum este staționar. Astă-zĭ puțin nor, timpul liniștit și călduros.

INFORMAȚIUNI

Epilogul scandalurilor de la «Unirea»: In urma cereri consiliuluĭ de direcțiune a societățiĭ de asigurare Unirea, în frunte cu D. Boldur Voinescu, D. Miclescu, fost subdirector al societățiĭ, va fi dat în judecată de către parchet „pentru abuz de încredere".

Tribunalul Ilfov va fi sezizat în luna viitoare de exproprierile necesare pentru construirea găriĭ de la Obor.

Se crede că suma prevăzută pentru exproprierĭ nu va fi suficientă.

Primăria Capitaleĭ va începe după sărbătorĭ construirea parcuḷuĭ de la Filaret și al squaruluĭ de la biserica Sărindar.

Planurile pentru ambele aceste lucrărĭ sînt lucrate de serviciul technic al comuneĭ.

Advocațiĭ, doctoriĭ, inginerii și arhitecțiĭ din Capitală se vor întruni diseară în sala Curțiĭ de apel pentru a se consfătui asupra măsurilor de luat față cu jurisprudența Curțiĭ de casație, după care taxele de patentă vor avea a se socoti după întreaga valoare locativă a imobiluluĭ locuit de acești profesioniștĭ.

Corpurile Legiuitoare vor lua vacanță de Vinerĭ, 24 Martie, pînă la 10 Aprilie.

D-niĭ Al. Lahovary și Al. Marghiloman pleacă Lunĭ la Paris, unde vor sta pînă la 10 Aprilie.

Compania vapoarelor austriace a prelungit pentru doĭ anĭ contractul ce'l avea încheiat cu regia noastră pentru repararea vapoarelor sale, în șantierele de la Turnu-Severin.

Ministrul de războiŭ a comunicat comandanților de regimente ordinul de concentrare a recruților pe anul acesta.

Concentrarea va începe la 15 Aprilie și va dura 75 de zile. In acest interval se vor face toate exercițiile prescrise de reglementele militare.

Ministerul domeniilor va vinde în cursul acestuĭ an la țăranĭ peste 70,000 de loturĭ din moșiile statuluĭ.

Aceste loturĭ vor fi de 5, 10 și 15 hectare.

Un cititor al *Adevĕruluĭ* scrie directoruluĭ nostru, pentru a se tîngui de D. doctor Hepites. Scrisoarea ne fiind iscălită nu-ĭ putem da curs.

Cititorul nostru să vie la redacție să'șĭ dea numele și adresa, putînd conta pe discrețiunea noastră.

In luna viitoare se vor face experiențe pentru luminatul trenurilor cu electricitate.

Societatea care a obținut această concesiune este *Algemeine Electricitaet-s Geselschafft*. Experiențele se vor face de o camdată pe linia Galațĭ și Iașĭ.

Legea silvică depusă de D. Carp încă din anul trecut, a fost admisă de secțiunile Camereĭ.

D. Carp voiește să facă să se voteze legea chiar în sesiunea aceasta.

Ministrul de interne nu va maĭ acorda de acum înainte de cît cel puțin o singură amînare pentru tragerea lotăriilor autorizate.

Se știe că sînt unele lotăriĭ, care aŭ ajuns la un adevărat scandal cu nesfîrșitele lor amînărĭ, ast-fel că publicul a ajuns să nu maĭ aibă nicĭ o încredere în ele.

D. Cucu, șeful serviciuluĭ tehnic al primărieĭ Capitaleĭ, va termina peste cîte-va zile raportul săŭ asupra lucrărilor executate în anul curent bugetar de comună.

Acest raport va servi și la lucrările ce sînt de întreprins în cursul anuluĭ viitor bugetar.

Batalionul de vînătorĭ și cele permamente de infanterie, care sînt desemnate de a fi dislocate în vara aceasta, aŭ primit ordinul de a se afla în noule lor garnizone la 22 Aprilie.

Cititoriĭ vor găsi astă-zĭ urmarea foiletonuluĭ nostru Domnul Eŭ, la pagina 4-a a ziaruluĭ.

Războiul chino-japonez

PETERSBURG, 17 Martie.—*Agenția Rusească* află din sorginte competinte că Mikado, indignat de atentatul în contra luĭ Li-Hung-Chiang a ordonat plenipotențiarilor din Simonosaki să declare acestuia din urmă că Japonia consimte la o suspendare provizorie a ostilităților.

Chestia armeneasca

LONDRA, 17 Martie.—Lord Kimberley a primit o deputațiune a *„Societățeĭ anglo-americană"*, care ĭ-a cerut ca să intervină în favoarea Armenilor din Turcia.

Ministrul a asigurat pe deputațiune de marele interes ce poartă chestieĭ, dar soluția este grea, căcĭ în caz cînd chestia orientală ar lua o oare-care dezvoltare, acțiunea Anglieĭ ar fi nesuficientă. Ambasadorul regineĭ la Constantinopole a informat pe guvernul englez că Franța și Rusia sînt convinse de necesitatea reformelor în Armenia și că ar coopera de sigur la timp oportun cu Anglia. Anglia ca și Rusia se încearcă să îmbunătățească situația actuală. Celelalte puterĭ semnatare ale tractatuluĭ din Berlin aŭ dat și ele probe de interesul lor, și nu vor refuza, cînd va veni timpul, să unească acțiunea lor cu aceea a Anglieĭ.

Lord Kimberley a refuzat să publice raporturile consulare.

A terminat exprimînd convingerea sa că Armeniеniĭ ar fi niște credincioșĭ și leaḷĭ supușĭ aĭ Sultanuluĭ, dacă ar fi guvernațĭ într'un mod drept.

Evenimentele din Spania

MADRID, 17 Martie. — «Senat». Mareșalul Campos a rostit un discurs în favoarea uneĭ propunerĭ care supune consililor de războiŭ delictele de defăimare a armateĭ pe calea preseĭ.

Ministrul de războiŭ a declarat că chestiunea este în studiŭ înaintea consiliuluĭ superior de războiŭ și că așteaptă raportul în această privință pentru a propune modificărĭ legiĭ.

Mareșalul Campos și-a retras propunerea.

«Camera». Guvernul a depus o cerere de credit extraordinar de războiŭ de 1200000 pesetas.

Din Germania

Fiascul agrarilor. — Aniversarea luĭ Bismarck. Proiectul contra uneltirilor revoluționare.

BERLIN, 17, Martie. — Reichstagul a început discuția propuneriĭ Kanitz.

Prințul de Hohenlohe a declarat că propunerea este în contradicție cu tratatele de comerț și că, prin urmare, este inexecutabilă. A numărat apoĭ măsurile pe care guvernul are de gînd să le ia pentru a remedia releĭ situațiunĭ a agricultureĭ. Printre aceste măsurĭ este reforma burseĭ și a impozituluĭ asupra alcooluluĭ, a reducțiuneĭ tarifelor etc. (aplause).

Baronul Marschall a declarat de asemenea măsura inexecutabilă.

FOIȚA ZIARULUI «ADEVERUL»

7

JULES MARY

Cine'ĭ Ucigașul?

Partea I

Dreptul de a ucide

III

— Ia'l... și fă'țĭ singur dreptate.

El tremură, apoĭ de o-dată ochiĭ îĭ strălucesc. A întrevăzut scăparea.

— Dă'mĭ!

El ea revolverul și lasă cocoșul încet în jos, păstrînd revolverul.

Și nemaĭ avînd de ce se teme, glumește:

— Puteaĭ să te răneștĭ... voĭ femeile sînteți așa de imprudente.

Se credea scăpat. Dar se înșeală.

Margareta e încă înaintea luĭ.

De abia maĭ vede. Atîta lașitate și infamie o umplu de scîrbă.

Și repetă încet:

— Nu veĭ ieși... nu trebue să furĭ... fă'țĭ singur dreptate.

El o respinge, dar cu o putere de bărbat se aruncă asupra mîineĭ care ține revolverul și îl zmulge.

Indreptează arma spre pieptul mizerabiluluĭ.

Și zise, cu o voce stinsă:

— Fiind-că n'aĭ vrut să'țĭ facĭ singur dreptate, D-zeŭ să mă judece și să mă ierte!

Dar ultimele vorbe de abia se aud, neînțelese.

Ochiĭ i-se închid. Gîtul i-se strînge. O căldură mare i-se ridică spre inimă. O sudoare rece îĭ apare pe frunte. Picioarele i-se clatină, se 'nmoaĭe. Cade.

A leșinat. Revolverul cade lîngă dînsa.

Mîna eĭ slabă ca și paralizată de oroarea omoruluĭ pe care era să'l săvîrșască, n'a avut destulă putere ca să tragă.

Dar căzînd, revolverul ia foc și un glonț atinge, fără să rănească, piciorul D-luĭ Beaupréault.

. . . .

De odată, după o lungă tăcere, Margareta face o mișcare, îșĭ vine în fire, se ridică.

Ișĭ trece mîna peste frunte, peste ochĭ, căutînd să'șĭ aducă aminte.

Și îșĭ aduce amite.

Atuncĭ se uită pierdută înainte, ca o nebună.

Scoate un strigăt de groază.

Revolverul era lîngă dînsa.

Dar tot lîngă dînsa, aproape de tot, în cît ar fi putut să'l atingă întinzînd mîna, era un cadavru cu ochiĭ pe jumătate deschișĭ, cu gura strîmba, cu dințiĭ înroșițĭ de sînge.

Cadavrul era al D-luĭ de Beaupréault.

Și sînge era și pe jos, pînă lîngă locul unde se afla Margareta.

Ea se ridică îngrozită, par'că ar vrea să înlăture cu mîna acest spectacol îngrozitor, și de o dată cade:

— Ah! l-am omorît! l-am omorît!

Și leșină a doua oară.

. . . .

IV

Gerard se întoarce de la școală în momentul cînd se petrece această dramă.

Și întreabă pe Joseta:

Dar biurourile sînt goale.

Numaĭ Collivet lucrează, aplecat peste niște registre, neobservînd nimic împrejurul luĭ.

De alt-fel părea că n'auzise nimic, nicĭ focul de revolver, nicĭ țipetele.

— Domnule Collivet! Domnule Collivet!

Se întoarce, nelăsînd condeĭul din mînă.

— Ce e, Joseto?

Iar dînsa de abia are putere să zică:

— Domnu...... asasinat. Conița ca și moartă!

Collivet pare că se gîndește. Știrea asta e așa de îngrozitoare, încît nu poate să o înțeleagă. Orĭ el a înțeles răŭ, orĭ Joseta e nebună.

Ișĭ pune condeĭul jos și pleacă după servitoare.

Margareta îșĭ venise în fire.

Și privirea eĭ nu se poate deslipi de omul întins acolo, într'un lac de sînge.

Adevărat să fie? Nu visează, n'are vre-o halucinație? Cele ce le vede existaŭ în adevăr?

Gerard plînge îngenunchiat lîngă tatăl săŭ.

Și Joseta încearcă în zadar să aducă pe stăpînu-săŭ la viață.

— E mort, zice ea, nu maĭ putem face nimic alta decît să dăm de știre justițieĭ.

Collivet, cu trupul luĭ slăbănog rupt în două, are o stranie privire. Și nu e de loc emoționat.

— Iată revolverul cu care s'a săvîrșit omorul saŭ sinuciderea, zice el, căcĭ nu se poate ști nimic.... Joseto, trebuĭe să lașĭ toate lucrurile la locul lor, să nu te atingĭ de cadavru.... Justiția e foarte meticuloasă și de multe orĭ un amănunt, care nouă ni se pare neînsemnat, o pune pe urmele adevăruluĭ. M'aĭ înțeles, Joseto?

— Da, da.... N'o să deranjăm nimic. Cît veĭ fi D-ta la comisar, o să ducem pe conița la D-neaĭeĭ.

Collivet eși foarte liniștit, călcînd rar și încet.

Și ajungînd jos se suí într'o trăsură.

După un sfert de ceas comisarul de poliție cu un secretar și inspectorul intraŭ în strada Daunon la D. de Beaupréault.

Margareta fusese dusă în odaia eĭ.

Rămăsese singură cu Gerard.

Ce dramă în inima eĭ! Ce spaĭmă!

Fără îndoială, omul acela era un mizerabil, un infam! De sigur nu merita să fie compătimit și pedeapsa era proporționată cu greșelile.

Dar acuma sîngele acela o îngrozea.

Omorîse!

Aceasta era vorba care suna mereŭ în urechile eĭ:

— Aĭ omorît! Mîinele-țĭ sînt roșiĭ de sînge! Era părintele copiluluĭ tăŭ!

Margareta îșĭ punea mîinile înaintea ochilor ca să nu maĭ vadă acel spectacol teribil.

Din cînd în cînd se uita la Gerard și se întreba:

— Se poate să fi făcut eŭ asta?

Ce era să se facă? Ce avea să răspundă cînd va fi întrebată.

Și supliciul începea înainte de sosirea poliției, căcĭ Gerard părea că o întreabă prin tăcerea luĭ.

Simțea că vroia să o întrebe despre cele petrecute, despre prezența eĭ acolo.

Și în adevăr, el se apropiă de sărmana femeĭe:

— Mamă! tu știĭ?

De la răspunsul ce avea să'l dea, se începea pentru Margareta o nouă viață.

Ce să aleagă?

Să spue adevărul și să distrugă în inima luĭ fragedă iluzia cinsteĭ tatăluĭ?

Saŭ avea să'ĭ spue: «Tatăl tăŭ a fost un escroc și un hoț!»

Saŭ iarășĭ, lăsîndu'l să creadă în onoarea părintească, avea să născocească o poveste verosimilă și să repete mereŭ minciuna aceasta anĭ de-a rîndul?

Era aproape să'ĭ spue:

— Eŭ l'am apărat! Apără-mă!... Ajută-mă să mint.

Dar o ast-fel de mărturisire făcută copiluluĭ acestuia o speria și i se părea așa de oribilă în cît simți că o sudoare rece îĭ acoperi de o dată fruntea.

Nicĭ odată n'ar fi fost în stare să facă aceasta.

Și de aceea minți.

Gerard, mirat de tăcerea eĭ, zicea:

— Mamă, de ce tacĭ? ce ce nu'mĭ răspunzĭ?

— Fiind-că mă gîndesc și eŭ!... Fiind-că mă întreb ce pot să știŭ și eŭ...

— Atuncĭ nu știĭ nimic.

— Nimic.!

— Cum aĭ aflat însă?

— Collivet a venit să'mĭ spue că tatăl tăŭ se întorsese și că mă aștepta la dînsul în cabinet.

— Și asta nu te-a mirat.

— Nu. Il văzusem dimineața și știam că trebue să se întoarcă după prînz. De îndată ce Collivet îmĭ spuse am și venit în grabă...

Se opri.

Nu îndrăznea să meargă maĭ departe.

Pînă acĭ tot era adevărat, dar de aci avea să înceapă minciuna.

— Pe urmă? Spune...

— Pe urmă... nu maĭ știŭ... fiind-că tatăl tăŭ era mort... Cînd am văzut aceasta am simțit că mi se face răŭ... am pierdut cunoștința și cînd mĭ-am venit în fire, tu eraĭ lîngă mine.

(Va urma).

BURSA DE BUCURESCI

Cursul de la (17) 29 Martie 1895

5% Renta r. p.	102½	Acț. B. Agricole	140
5% Renta am.	101	Dacia-România	400
5% „ (92—93)	99½	Naționala	422
5% „ am.	99½	Patria	115
6% Oblig. rur.	103	Construcții	142
Pensiuni	285	*SCHIMB*	
5% Obl. c. Buc.	96¾	Londra	25.32½.36
5% „ (1890)	97½	Paris	100.15.10
5% Fonc. rur.	93⅛	Viena	205½.¼
6% „ urb.	102½	Berlin	123.20.10
5% „ „	89¼	Belgia	99.35
5% „ „ Iași	80½	Scont B. a.	8
6% Obl. bazalt	98	Avans. „ v.	7
Banca Naț.	1548	„ C. dep.	7½

Preșidenția Reichstagului a fost informată că va fi primită de Impăratul la 1 Aprilie. A fost invitată de asemenea pentru aceiași zi la prînzul ce se va da la curte în onoarea prințului de Bismarck.

Comisiunea proiectului în contra uneltirilor revoluționare *a adoptat un amendament combătut de reprezentanții guvernului, care introduce în lege măsurĭ privitoare la delictele în contra religiunei.*

Măsurile în contra duelului aŭ fost respinse.

Funcționari abuzivi

PETERSBURG, 17 Martie. — Se crede că generalul Annenkov, directorul lucrărilor de construcțiune a drumului de fer transcaspian, va fi urmărit pentru niște greșeli.

Comisiunea însărcinată cu ancheta în privința acestor greșeli ar fi stabilit abuzuri de încredere extraordinare comise în lucrările executate în timpul foametei de la 1892 și pînă la 1894 și un furt de 1 milion și jumătate de ruble.

SOFIA, 17 Martie. —Ziarul *Mir* anunță că consiliul municipal a decis să se plîngă pe cale judiciară în contra fostului primar și ex-ministru al lucrărilor publice Petkof și în contra inginerului Noceroff pentru că aŭ cauzat orașului o pagubă de 8000 de franci, cu ocazia unei licitații pentru furnitură.

Tîrgul cerealelor

Viena 18 Martie 1895.

Tîrgul de azi a redobîndit o fizionomie mai vioaie față de zilele anterioare, însă atențiunea speculanților a fost fixată mai mult asupra secarei, care s'a bucurat de un spor de vre-o 12 creițari pe cît timp cele-l'alte articole n'aŭ redobîndit de cît cît o nuanță peste notița de eri.

Semnalăm cursul de azi:

Grîul de Maiŭ-Iunie	fl. 7 04
Cel de toamnă	„ 7 39
Ovăzul de primă-vară	„ 6 63
Secara de Maiŭ-Iunie	„ 6 20
„ „ toamnă	„ 6.43
Porumbul de Maiŭ	„ 6.87
Colza de Septembre	„ 11 35

Tendința pieței fermă.

EDIȚIA III

ULTIME INFORMATIUNI

Tribunalele ungurești continuă a trimite la închisoare pe femeile romîne care aŭ făcut colecte pentru tombola din București.

Zilele trecute a fost condamnată D-na Ioana Moldovanu, soția protopopului din Sighișoara, la 10 zile închisoare.

Alte condamnări se crede că vor urma.

Prințul Ferdinand a plecat azi dimineața la Găești la vinătoare, însoțit de D-nii colonel Robescu, locot.-colonel Coandă, etc.

D. ministru C. Olănescu a plecat ieri dimineața cu un tren special la Fetești pentru a inspecta lucrările podului de peste Dunăre.

In prezența D-sale s'a încercat a doua oară trecerea unui tren pe podul de peste Dunăre.

D-sa s'a întors aseară în Capitală.

Congresul naționalităților din Ungaria

Din sorginte pozitivă aflăm că ideia întrunirei unui mare congres al naționalităților nemaghiare din Ungaria e în ajun de a se realiza

Zilele acestea s'aŭ ținut mai multe conferințe între fruntașii slovaci și romîni, pentru pregătirea congresului. Ceea ce este foarte important de relevat, e faptul că la aceste conferințe a asistat și un delegat al tinerilor sași. Sașii, după cum se știe, eraŭ pînă acum singura naționalitate nemaghiară din Ungaria care se ținea în rezervă față de ideia unei acțiuni comune a naționalităților apăsate de tirania maghiară.

Intrunirea congresului s'a hotărît pentru o zi apropiată după sărbătorile Paștilor. El se va ține, probabil, la Sibiŭ.

Un incident regretabil s'a întîmplat aseară la teatrul *Eden* între D. C. Stamatian, colaborator la *Voința Națională* și D. Labes, controlorul teatrului *Eden*.

Personalul teatrului *Eden* ne voind să lase pe D. Stamatian să intre în teatru, fără bilet, s'a început o vie altercație, care a degenerat ast-fel, că s'a impus intervenția poliției.

D-nii doctori Thomescu și Leonte și-aŭ oferit serviciile lor în mod gratuit membrilor societății presei.

Caseria centrală și generală, precum și Casa de depuneri nu vor face nici o operațiune de la 28 pînă la 31 Martie, de oare-ce în acest interval se va lucra la încheerea anului bugetar.

In locul generalului Barozi care se va retrage negreșit pe ziua de 10 Maĭ din armată, va fi rechemat în activitate generalul Pencovici, membru în comisiunea dunăreană.

Credem a face un serviciŭ cititorilor noștri atrăgîndu-le din vreme atenția asupra seriei de portrete ale fruntașilor literaturii noastre, pe care Adevĕrul ilustrat *a început-o și o va continua, pînă la desăvîrșirea întregei galerii a scriitorilor cari aŭ ilustrat saŭ ilustrează literile romîne.*

In totdeauna, aceste portrete vor fi executate după cele mai reușite fotografii pe cari ni le-am procurat, și vom continua a ni le procura.

După M. Eminescu, V. Cônta *avem pregătite, pentru* numerile cele mai adropiate, *portretele în culori ale scriitorilor:* Lambrior, Gr. Alexandrescu, Alexandri, Bolintineanu, Cezar Boliac, *etc. etc.*

Vom da apoi alternativ și portretele scriitorilor în viață: B. P. Hașdeŭ, Ion Ghica, I. L. Caragiale, Dobrogeanu-Gherea, A. Vlahuță, Delavrancea, G. Coșbuc, *și așa mai departe, pînă cînd cititorii* Adevĕrului ilustrat *se vor găsi în posesia unicei galerii complecte și fidele a scriitorilor noștri.*

D. judecător de instrucție Lilovici a fost însărcinat să instruiască afacerea D-lui A. Miclescu, fost subdirector al Unirei.

Societatea *Guttenberg* a lucrătorilor tipografi se va întruni mîine, Duminică, la orele 8 dimineața, în adunare generală ordinară, în sala *Amiciția*. La ordinea zilei: dările de seamă, raportul comisiunii verificatoare, alegerea noului comitet și alegerea unei comisiuni pentru modificarea statutelor

Zăpezile cele mari căzute maĭ cu seamă în Moldova topindu-se amenință de a produce inundații.

Ministrul de interne a invitat pe prefecți să ia măsuri de timpuriŭ, pentru a evita nenorociri.

Examinarea ante-proectului învățămîntului secundar va fi terminată Luni saŭ Marți de comisiunea specială.

La învățămîntul superior, comisiunea a introdus mai multe modificări, cu toată opunerea ministrului Take Ionescu.

Legea minelor va fi discutată în Cameră înainte de vacanța de Paști.

Guvernul nu va lăsa pe deputați să plece, pînă nu vor vota această lege. Ast-fel fiind, se crede că abia Mercuri Camerile vor putea lua vacanțe.

Un grup de studenți universitari a hotărît să ceară direcțiunei fondațiunei Carol I o sală în care să se întrunească pentru a discuta ante-proiectul de lege al D-lui ministru Take Ionescu pentru reforma învățămîntului superior.

Consiliul de miniștri a aprobat în ședința de eri seară, adjudecațiunea asupra casei Georgi a construirei tramwaiurilor electrice din Galați

D. Iulius Altman, funcționar la direcțiunea C. F. R., a denunțat societății presei, că era să fie victima unei tentative de escrocherie din partea D-lui I. P., directorul unei gazete săptămînale din Capitală.

Societatea discutînd cazul, a constituit un juriŭ de onoare pentru a ancheta și a face raport asupra acestui denunț.

De alt-fel și parchetul a fost avizat asupra acestui caz și, precum aflăm, s'a și făcut deja o descindere la domiciliul acuzatului.

Mîine după amiazi la orele 2, studenții vor ține o întrunire publică în sala Clubului Muncitorilor *spre a discuta și hotărî atitudinea lor față de loviturile ce li se pregătește prin proiectul de reformă a învățămîntului.*

Aseară a fost arestată o femeie, anume Marița Ionescu din strada 13 Septembrie No. 188.

Această femeie, care făcea în mod clandestin pe doctorul, a îngrijit timp de șease zile pe un muncitor, anume Nicolae Badea, în etate de 30 ani. Aseară bolnavul a încetat din viață în urma unor medicamente otrăvicioase ce i-a administrat femeia Marița Ionescu.

In urma stăruințelor neobosite ale primarului orașului R.-Vîlcea, ministerul de interne a dat autorizație primăriei sus zisului oraș ca să contracteze, de la casa de depuneri, un împrumut de 100000 lei, pentru construcție de școli și alte îmbunătățiri reclamate de acel oraș.

Consiliul sanitar a confirmat ultimul concurs ținut la Iași, pentru posturile de medici de spitale și de orașe.

Adevărul Ilustrat care va apare mîine, Duminică, va avea următorul sumar:
Cronica săptămînală, de *C. Bacalbașa*.
Liliana (poezie) de *Artur Stavri*.
Nuvelele D-lui St. Basarabeanu (V. Crasescu), de *N. Iorga*.
Ca mîine, poezie (inedită) de *Gh. din Moldova*.
Vasile Conta, biografie.
Etc., poezie de *Radu D. Rosetti*.
Popa beat, nuvelă de *Traian Demetrescu*.
La jurați, nuvelă de *C. Mille*
Gabriele d'Annunzio, notiță biografică.
Dramele geloziei, (cu ilustrație).
Curiozități.
Poșta redacției.
Siesta, nuvelă de *Gabriele d'Annunzio*.

ILUSTRAȚIILE:
Vasile Conta, portret în culori.
Dramele geloziei, (crima din județul Iași).
Un bărbat model, două ilustrații umoristice.
Situație desperată, trei ilustrații umoristice.
Banca noastră, poezie de *Ali*, cu ilustrație

ULTIME TELEGRAME

BRUXELLES, 17 Martie.— „Uniunea lucrătoare din Bruxelles invită pe lucrători să fie gata să înceapă o grevă generală.

VIENA, 17 Martie.— Comisiunea agricolă a Camerei a decis să facă o anchetă parlamentară în privința cauzelor relei situațiuni a agriculturei și a remediilor de adus

BUDAPESTA, 17 Martie.— Camera deputaților a respins propunerea D-lui Balogh care invită guvernul să fondeze o academie militară ungurească, propunere deja formulată într'o petiție ministrului apărării naționale. Acesta declarase că nu este în interesul Ungariei de a micșora măsurile de apărare ale imperiului.

Crișul, Sava și Odra aŭ debordat și aŭ inundat o mare întindere de cîmpuri, Serviciul drumului de fer este întrerupt pe cîte-va linii; pagubele sînt considerabile.

MASSAOUAH, 17 Martie.— Se va stabili la Adigrat o garnizoană compusă din trupe albe și indigene și din artilerie. Rasul Mangasa este urmărit de o coloană volantă care a sosit la Macala.

TANGER, 17 Martie.—Știrea în privința răpirei fetei unui negustor german din Casablanca. de un trib. este o curată născocire.

WASHINGTON, 17 Martie. Două corăbii de rezboiŭ aŭ primit ordinul de a se duce la Greytown și Bluefields, probabil pentru a apăra interesele americane în conflictul care s'ar putea întîmpla în urma ultimatum-ului pus de Anglia Nicaraguei.

ȘTIRI TEATRALE

Palatul Ateneului. — Marți la 21 Martie curent, se va da în localul *Ateneului*, o frumoasă reprezentațiune de către artistul *Hagiescu*. Se vor juca piesele: *33,333 de franci și 33 de centime. Jean-Marie*, dramă într'un act, în versuri, tradusă de D-nu N. Țincu. — Sîntem siguri că și de astă-dată D-nu Hagiescu ne va da o frumoasă creațiune.

***

Teatrul francez. — Trupa de sub conducerea D-nei E Lindey de la teatrul *Gymnase*, va da astăzi, 18 Martie, ultima reprezentație, în beneficiul D-nei E. Lindey.

Se va juca comedia *Le parfum*, de Ernest Blum și Raul Toché, — unul din cele mai mari succese ale scenelor pariziane.

***

Teatrul Hugo. — Astăzi, după terminarea reprezentației de varietăți se va da un mare asalt cu floreta între profesorul francez D. Michel și profesorul romîn D. N. Velescu.

CORPURILE LEGIUITOARE

CAMERA

Urmarea ședinței de la 17 Martie 1895

D. **Delimarcu** face o întrebare ministrului domeniilor cu privire la însurățeii cari nu s'aŭ stăbilit încă pe pămînturile date, la care întrebare se asociază și D-nii Moruzi și Ghițescu.

D. **Carp** răspunde că asta nu se poate tranșa pînă după deplina achitare a pămîntului.

D. **Beloiu** face o întrebare aceluiași ministru cu privire la modul cum se fac improprietăririle pe domeniul Brăilei.

D. **Carp** răspunde și discuția se închide.

D. **Ștefănescu-Gogu** face și D-sa o întrebare ministrului de interne cu privire la nepermiterea dărei în judecată a antreprenorului iluminatului din Craiova.

D. **Catargiu** răspunde că va da voie, cînd consiliul comunal va cere.

La ordinea zilei discuția pe articole a bugetului ministerului instrucției.

Se naște o discuție cu privire la necomunicarea ante-proiectului de lege modificător al învățămîntului superior și secundar, la care discuțiune iaŭ parte D-nii Miclescu și T. Ionescu.

D. **Delavrancea** critică bugetul.

Discuția asupra bugetului luînd proporții intinse, D. Filipescu roagă să se prelungească ședința, pentru a se termina cu bugetul.

Camera însă respingînd prelungirea, ședința se ridică la orele 6,10.

Ședința de la 18 Martie 1895

Ședința se deschide la orele 1 și 30 m. sub prezidenția D-lui *Manu*.

Prezenți 92 D-ni deputați.

Mincați 2300 lei.

Se fac formalitățile obicinuite.

Se votează și adoptă indigenatele și recunoașterile D-lor Ion Benclide, Bucur Șerbănescu și dr. Latufis.

D. Lascar Catargiu depune pe biuroul Camerei mai multe proiecte de buget, care apoi se trimit în studiul comisiei bugetare.

D. Butculescu dă citire unor concluziuni ale unor petiții recomandate ministerului.

La ordinea zilei: discuția pe capitole a raportului bugetului ministerului de culte și instrucții

Se votează fără discuție capitolele 1, 2, 3, 4 și 5.

La capitolul 6 D. Al. C. Cuza prezinte un amendament, prin care se cere ministrului de culte sporirea subvenției date Teatrului Național din Iași.

D. I. Urnă.

SENAT

Ședința de la 18 Martie 1895

Ședința se deschide la ora 2 și 30 minute sub prezidenția D-lui *Brăiloiu*.

Prezenți 75 D-ni senatori.

Bani azvirliți pe gîrlă 1875 lei

Se fac formalitățile obicinuite.

La ordinea zilei recunoașterea D-lui *Toma Constantin*, care se admite, precum și două pensiuni.

Morfeu.

BIBLIOGRAFIE

A eșit de sub tipar în editura librăriei Socec et Comp. *Alfred de Musset.* **NOAPTEA DIN DECEMBRE,** traducțiune în versuri de Nicolae **Țincu.** Prețul 50 bani.

Vatra, No. 6 a apărut cu următorul sumar: Ceas răŭ de *Ioan Slavici*; — La Malaga, poezie de *C. Berariu*; —.Literatura de astăzi trad. *E. Florescu*; — Hipnotismul de *Sc. A. Stăncescu*; — Prăvălia pisicei urmare și fine *după Balzac*; — Orgueil (Mîndrie), poezie de *Bonifaciŭ Florescu*; — Pescarii urmare și fine de *St. Basarabeanu*; — Cetatea fermecată poveste de *Gr. Sima al lui Ion*; — Sub patrafir poezie de *George Coșbuc*; — Vioara din Cremona, de Hoffman, *tr. de C. Ramură*; — Două epigrame de *Sex. Til*; Fel de fel.

Ilustrațiile: Un sclav citind versurile sale.— O vînătoare de mistreți. — Două excursioniste. — Flori de mac. — Familie numeroasă. — Schoking. — De la bal mascat.

FOIŢA ZIARULUI «ADEVĔRUL»

18

SALVATORE FARINA

DOMNUL EŬ

Din jurnalul profesoruluĭ Antonio Abate

Marco Antonio a zdruncinat în prelegerea sa de astă-zi sistemul luĭ Spinoza pînă'n temelii. A fost atît de fericit în dicţiune. atît de convingător în toate argumentele, în cît poate crede cu drept cuvînt că a fost înţeles de clasa întreagă

Intr'adevăr! Toată clasa e adînc încredinţată, că sistemul luĭ Spinoza nu face două parale, că e maĭ bine să laşĭ în seama filozofuluĭ mort înţelegerea filozofieĭ sale. In capul celuĭ maĭ îndrăzneţ din ceata şcolarilor plin de speranţă se ridică însă o bănuială, saŭ maĭ bine o dorinţă. Toată filozofia ce se învaţă în şcoală, gîndeaŭ aceste spirite luminate, ar trebui declarată netrebnică într'o singură prelegere şi apoĭ să nu se maĭ înveţe.

Marco Antonio îşĭ isprăveşte cursul. E' are conştiinţă mîndră de a fi făcut o operă de maestru ca elocvenţă.

Abĭa a deschis pedelul uşa şi a strigat în clasă miraculosul cuvînt latinesc: „finis!" şi iată, că o icoană, care stătuse în tot timpul prelegereĭ în clasă. se ridică pe catedră şi scoate pe profesor din sală.

Icoana asta se numeşte S. rafina.

Marco Antonio se îndrumează spre casă. Icoana păşeşte lîngă dînsul.

Profes ul nu poate scăpa de gîndul, că Serafina e acasă acum şi'l aşteaptă.

Dar o îndoială, care nu'ĭ venise pînă acuma, se ridică acuma în sufletul săŭ. Indoiala asta, nemiloasă şi rece ca un hoţ, ameninţa speranţele luĭ Marco Antonio, care păşeşte fără grijă.

Ce ar fi, dacă toată povestea romantică, cu care profesorul s'a deprins aşa de bine de 24 ceasurĭ. n'ar fi avut nicĭ o altă temelie reală, palpabilă, de cît o asemînare înşelătoare a sloveĭ? Ce ar fi, dacă într'adevăr vr'o cîntăreaţă dramatică. doritoare de măritiş, cu numele de Marina, va fi existînd într'adevăr, pe cînd Serafina, uĭtată, va fi trăind departe.... saŭ va fi murit chiar?

Ierĭ pr fesorul n'a aşteptat întoarcerea Aneĭ Marieĭ. Astă-zĭ el a plecat de acasă, înainte încă de venirea eĭ. Amîndouă le a făcut de frică, pentru a scăpa de explicaţiĭ neplăcute. Acum se căieşte de asta.

In locul Serafineĭ, s'ar putea foarte bine ca Ana Maria să'ĭ iasă în cale, cu o scrisoare în mînă. cu cea laltă mînă ascunsă sub şorţ şi ea poate să'ĭ spuie: „Domnule profesor. v'aţĭ înşelat. Serafina nu sn găseşte pe via Torino la No. 60".

Atuncĭ ce ar fi?

Marco Antonio nu se poate deprinde cu acest gînd. El ştie numaĭ, că ar fi o nenorocire mare, dacă s'ar adeveri temerile sale chinuitoare.

In lunga vreme de 24 de ore, el şi-a clădit un palat aerian minunat, muncind necontenit. Dacă acesta s'ar dărîma, el ar îngropa în ruinele sale fericirea şi viitorul luĭ Marco Antonio

Toată noaptea şĭ a visat copila. In vreme ce dărîma sistemul luĭ Spinoza, cîştiga material noŭ pentru clădirea palatuluĭ săŭ aerian.

Zadarnic va încerca el acuma, să maĭ caute mîngăĭere la ciudata Virginia saŭ la dama în negru anonimă. Cele maĭ frumoaşe fete şi văduve din lumea întreagă nu pot şterge impresia celor douăzecĭ şi patru de ceasurĭ.

Vaĭ de omul, care cere realităţeĭ îndeplinirea unuĭ vis frumos. dar dispărut.

Profesorul scoate scrisoarea Marineĭ.

Ochiĭ săĭ aleargă peste slovele scrise cu o mînă tremurătoare. Da —e scrisul fiiceĭ sale! O înşelare nu e cu putinţă.

Sînt cunoscuţiĭ *l*, care seamînă cu *t*; *i*, care se poate schimba cu *e*. Orĭ-ce îndoială e înlăturată.

Profesorul maĭ are numaĭ cîţĭ va paşĭ pînă ocasă, fără ca să se fi pregătit cătuşĭ de puţin pentru scena ce l'aşteaptă acĭ.

Ce se va întîmpla? Ce va zice Marco Antonio intrînd? Ce va face?

El chibzuieşte şi se hotăreşte la următorul lucru: Va apuca pe fiĭcă-sa de mînă, fără a o privi în faţă şi va zice către Ana Maria cea grasă care de sigur va fi de faţă:

— Ana Maria! In casa mea nu s'a schimbat nimica Fiica-mea s'a întors aşa cum ne părăsise şi acuma— dute la bucătărie!

Iar către Serafina va zice:

— Tu, iubita mea copilă. îmbrăţişează-mă! Emoţiunea ta dovedeşte că aĭ caracter, dar e cu totul de prisos. Te rog, opreşte'ţĭ lacrimile şi uĭtă trecutul.

Dacă va izbuti să vorbească şi să facă aşa şi nu alt-fel Marco Antonio speră că va fi făcut destul pentru primul şi cel maĭ greŭ moment. O mişcare maĭ mult, un cuvînt maĭ puţin—şi el nu e sigur de ceea ce face.

Dar ce va face Serafina?

Profesorul e la poarta caseĭ. Işĭ opreşte un moment paşiĭ, pentru a cîştiga timp ca să'şĭ respundă la întrebare.

Ciudat! zăŭ, foarte ciudat!

Inima'ĭ bate, par'că l'ar aştepta o catastrofă grozavă. De mult n'a maĭ bătut ast-fel inima D luĭ Eŭ.

Profesorul îşĭ aminteşte primul zîmbet dureros al frumoaseĭ, tinereĭ, iubiteĭ sale femeĭ; se gîndeşte la primul curs, pe care l'a ţinut faţă cu nişte şcolarĭ prea atenţĭ din nenorocire; îşĭ aduce aminte de prima sărutare, pe care a depus'o pe fruntea şi pe obrajiĭ copiluluĭ săŭ—şi atuncĭ i a bătut inima dar nu cu atîta putere ca acuma.

Ce va face Serafina?

Marco Antonio îşĭ repetă această întrebare.

Se află deja pe scară.

Portarul nu l'a văzut trecînd Maĭ că'ĭ pare bine profesoruluĭ de faptul că n'a fost oprit cu cuvintele: „Ştiţĭ deja vestea cea nouă? Fiica D v. e sus!"

Fără ca să'şĭ dea seama, el caută, adîncit în gîndurĭ, pe scărĭ urmele fiiceĭ sale. Nu le găseşte; apucat de un cutremur năprasnic, el se ţine din resputerĭ de balustrada scăreĭ. Dintr'o sforţare, se scutură de moleşirea asta Ca şi cînd ar fi fost vorba de o luptă împotriva unuĭ duşman nevăzut încă el urcă iute cele cîte va trepte, care'l despart de locuinţa sa. La uşă se opreşte.

Să nu sune, orĭ să descuie cu cheia pe care o poartă la sine şi să intre pe neaşteptate?...

E maĭ bine ca Serafina şi Ana Maria să fie pregătite. De aceea sună.

Dar servitoarea nu vine îndată.

Marco Antonio e hotărît să numaĭ sune a doua oară, de ar fi să stea la uşă pînă la noapte. Iĭ se pare, că nicĭ n'ar fi în stare s'o descuie cu cheia luĭ.

Care'ĭ pricina?

Negreşit. nu bătaia inimeĭ sale: — cel puţin aşa crede profesorul—e numaĭ slăbicinne de nervĭ trecătoare. In sfîrşit aude după uşă un pas tărăgănat. Ana Maria deschide Ea cască gura şi ochiĭ marĭ, fără a rosti o vorbă. Marco Antonio intră....

Bătrîna a plîns. Profesorul n'o observă

— Unde e Serafina? — întreabă el cu o linişte aparentă. Totuşĭ nu izbuteşte. cu toate silinţele, să'şĭ înnăbuşe un tremur al glasuluĭ

(Va urma)

Proprietar: Const. Mille

Bucurescĭ, Tipografia Modernă, Gr. Luis, Strada Academieĭ No. 24